

Вознюк А.В.

Сумской областной институт последипломного педагогического образования

ДИЗАЙН И ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ТРЕНИНГОВОЙ ПРОГРАММЫ «ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИМИ РАБОТНИКАМИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОКРУГАХ»

Аннотация

В статье представлено общий дизайн тренинга «Психологические особенности управления педагогическими работниками в образовательных округах». Определены цель, задачи, структура и продолжительность тренинга. Раскрыты особенности внедрения тренинговой программы для психологической готовности руководителей образовательных организаций к управлению педагогическими работниками в условиях деятельности образовательных округов.

Ключевые слова: тренинг, интерактивные техники, управления педагогическими работниками, руководители образовательных организаций.

Voznyuk A.V.

Sumy Regional Institute of Postgraduate Education

DESIGN AND IMPLEMENTATION FEATURES TRAINING PROGRAM «PSYCHOLOGICAL MANAGEMENT FEATURES PEDAGOGICAL WORKERS IN EDUCATIONAL DISTRICT»

Summary

The paper presents the overall design of the training «Psychological peculiarities of teaching staff in educational districts.» Defined goals, objectives, structure and duration of the training. The features of the implementation of a training program for psychological readiness of leaders and educational organizations in the management of teaching staff in terms of educational districts.

Keywords: training, interactive technology, management of teaching staff, heads of educational institutions.

УДК 159.923

САМОПРОЕКТУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ НА ОСНОВІ ПРОТОНАРАТИВНИХ ІСТИН

Гудінова І.Л.

Інститут психології імені Г.С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України

Показано, як віртуальна реальність здатна впливати на самопроектування особистості. Подано короткий огляд нового Інтернет жанру людської творчості у блогосфері, а саме, мотиватори та демотиватори (протонаративи). Обґрунтовано саме поняття протонаратив. Описані функції мотиваторів та демотиваторів, такі як: ціннісно-смыслові регулювання при створенні особистісного життєвого проекту, оцінювачі істинності моральних домен соціокультурного знання, конструктори нових реальностей та ін. Визначені важелі впливу протонаративів на психологію людини.

Ключові слова: мотиватор, демотиватор, протонаратив, самопроектування, віра, надія, мрія.

Постановка проблеми. Поява Інтернету дала людям небачені і незвідані раніше можливості доступу до інформації про буденні та небуденні події, що відбувалися в навколишньому. Але, найважливіша заслуга всесвітньої мережі на думку блогерів, є можливість вільно поширювати власну інформацію, роблячи її доступною для значної частини населення земної кулі. Одним з наймасовіших феноменів на сьогоднішній день є блоги і об'єднуюча їх в єдину систему блогосфера. Блогосфера – це щоденник епохи, а блоги його сторінки. Саме ці сторінки і наповнюються певною інформацією, а саме мотиваторами та демотиваторами, які вважаються жанром мережової культури.

Наші спостереження за блогами в Інтернеті дозволили помітити, що активне і повсюдне використання афоризмів, цитат, крилатих висловів, виводять криву нерозуміння до однозначного розуміння.

Ці лаконічні тексти є міжнародними феноменами, бо мають в своїй основі загальнолюдські життєві смисли. В психології ці текстові мікроформи визначаються як *протонаратив* (*чи прецедентний текст*) (прото – від грец. protos – перший), частина складних слів, що вказує на первинність, першооснову вищій ступінь (напр., прототип прототипу), Також, «Мінімальний наратив завдяки редукованості своїх компонентів і принципів побудови, точніше називати протонаративом» [5]. Термін протонаратив вперше ввів Ф. Левін – це мінімальна історія, що складається з однієї події і двох станів особистості. Також протонаратив – це літературна мікроформа, яка має подієво-просторову часову організацію. Це розкриття однієї події, яка може відображатись в таких формулах: початок-середина-кінцівка; зав'язка-розв'язка; постановка проблеми-рішення; очікування-задоволення, питання-від-

повідь відносно якоїсь життєвої події. Вони наділені пізнавальною надійністю, для них характерна не лише тематична направленість (мораль, вічні цінності) а і поетика (мова, образність, ритм) та їх пізнавальна надійність. В них закладені загальнолюдські концепти: душа, дух, розум. А мудрість – найвища життєва компетентність. Мудрість схарактеризована ступенем освоєння знань і підсвідомого досвіду, і виражається в можливості відповідного їх використання в суспільстві з урахуванням конкретної ситуації. Вимірником ступеня такого пізнання є мудрість, яка не веде до безумства і хаотичних вчинків. Коротка форма таких текстів при сприйнятті стає догмою. Поняття протонаративу широко використовув у своїх роботах також П. Рікер та Ф. Левін, А. Зорін, Й. Ужаревич [12], [5], [20]

Андрій Зорін приходиться до думки про необхідність «доповнити» Лотманівську теоретичну модель. Він пропонує розширити її понятійний інструментарій за рахунок концепції «літературного переживання», в межах якого людина сприймає події власного життя «на основі вражень, що раніше надбали в художніх творах», така емоційна матриця, намічає норми переживання» [5].

За сучасних умов, протонаративи знайшли своє відображення у широко вживаних Інтернет мотіваторах (мемах) та демотиваторах (демах). Мем може бути зведене до французького «тої тете» («я сам», «рівне для рівного»), або ж до грецького мітета («імітувати», «подібність», «спадкоємство»). У 1980 роках Р. Докінзом створена наука меметика, що досліджує процеси зберігання і розповсюдження окремих елементів культури, та їх вплив на конструювання нової особистісної думки та стилю життя (перша поява терміну мем зафіксована 1976 р. в книзі Р. Докінза «Егоїстичний ген»). «Мем має вигляд світогляду, системи цінностей, рівня психічного існування, структури переконань, організовуючих принципів, способу мислення та образу життя» [3].

Сам меметичний текст є складною текстовою формою, в якій вербальні і невербальні елементи утворюють візуальне, структурне, словесне і функціональне ціле, направлене на комплексну дію, на особистість. Основними компонентами меметичного тексту є вербальна частина (напис/підпис, вербальний текст), та іконічна частина (малюнок, фотографія, таблиця), що комбінуються залежно від типу тексту.

Так що ж таке мемі? Спробуємо описати коротко, цей літературний інтернет жанр. І так, це:

1) елементарна одиниця інформації, здатної повторювати себе, розмножуватися в паралельних або їй подібних системах – інтерпретуватись. Це одиниця, яка встановлює нескінченні інтерпретаційні потоки та зв'язки;

2) одиниця культури, де одне слово чи смисл викликає низку подібних смислів та інтерпретацій інформації;

3) ідея, яка потрапляє в головний мозок і, викликає певні пам'ятні події з життя людини, починає відтворювати копії «самої себе», «реінкарнує стеріотипи»;

4) це націлена на самого себе логіка; [10].

5) глибинні образи мислення, які формують системи і впливають на поведінку людини;

6) вмістилище базових «пакетів думок», мотивів та інструкцій, які визначають те, як ми ухвалюємо рішення і розставляємо пріоритети в житті;

7) «впливатори» на життєвий вибір людини;

8) самоорганізуюча суть, яка виявляється в узгоджених стереотипах, що охоплюють буквально всі сфери нашого життя;

9) структури мислення. Мем визначає, як люди мислять або ухвалюють рішення, на відміну від того, в чому вони переконані або що цінують;

10) продукти взаємодії внутрішнього устрою нашої свідомості з умовами життя.

В них відбувається вертикальна передача ідей, коли людина отримує ті або інші ідеї «в спадок» від попередників, батьків, вчителів, через усну передачу інформації, книги, або інші культурні артефакти. Горизонтальна ж передача ідей походить від людини до людини, і від культури до культури.

Також, за визначенням Грейвза в мотиваційно-мемотиваційному стилі чітко можна прослідкувати чотири аспекти умов життя, які саме і розкривають повноту структури даного тексту, а саме:

Існує чотири аспекти цих умов життя: Час, Місце, Завдання і Контекст.

Історичний час: Положення на загальній лінії розвитку людства, стадія розвитку конкретної культури, вікові фази життя особистості. *Його ключові поняття:* Епохи, покоління, періоди, цикли, дати, тимчасові рамки, особиста історія, фази, відчуття минулого/теперішнього/майбутнього.

Географічне місце: Фізичні умови, природна і штучна екологія, в якому знаходиться особа або група. *Його ключові поняття:* Все що нас оточує атмосферні умови, електромагнітні дії, природне оточення (сніги, пустеля, джунглі, місто, село), архітектура, щільність населення, кількість і особливості зовнішніх стимуляторів, хімічний і мінеральний склад повітря, ґрунту і їжі, джерела і види освітлення, клімат.

Людські завдання: Пріоритети, потреби, турботи і вимоги до буття, що визначаються конкретно особою або групою, деякі з яких є загальними для всіх людей, а деякі унікальні для конкретної культури, соціальної групи або особи.

Соціальний Контекст (Оточення): Положення індивідуума, групи і культури в ієрархії влади, статусу і впливу. *Його ключові поняття:* Соціальні ролі; положення в потоці ресурсів; соціоекономічний клас; рівень освіти; можливості і доступ до певних ніш; зовнішній вигляд і фізіогномія; динаміка взаємин; політичні системи; родовід; національні, вікові і статеві чинники [3].

По суті, мемі – це є чиста інформація, але їх функціонування має помітні фізичні і поведінкові наслідки.

За таких умов, а саме виникнення нових впливових інформаційних Інтернет форм, науковці почали піддавати науковому осмисленню змішані вербально-невербальні тексти, особливо в роботах із семіотики (Р. Якобсон, Р. Барт, У. Ач), оскільки сучасне суспільство живе у вербально-візуальній культурі, що вимагає свого осмислення і вивчення (Е.Е. Анісімова, І.М. Біляків, В.М. Березін, Л.С. Большакова, О.А. Вороніна, М.Б. Ворошилова, Л.У. Головіна, Ю.А. Сорокін, Ю.У. Тараса). На наш погляд, абсолютно справедливе твердження В.Е. Чернявської, про те що «лінгвістика тексту здає свої позиції на користь семіотичного і культурного тлумачення тексту» [18]. Відтак мовні елементи і образотворчі (фотографія, малюнок, колір, шрифт) сприймаються як єдине інформаційне ціле. Для того щоб мати наочне уявлення про мотиватори наведемо декілька прикладів (рис. 1).

Тут же слід зазначити функції, які вони виконують, ставши засобом і формою спілкування сучасної молоді: а) комунікативна (ініціюють дискусію, обговорення, обмін думками або переживаннями); б) когнітивна; в) емоційно-експресивна (піднімають настрій співрозмовника, «кепкують» над співроз-

мовником); г) волонтеративна; д) метамовна; е) ідеологічна (справляють враження на співрозмовника, надають своїм словам особливої значущості); ж) формуюча нову реальність; естетична (інсайт «естетичне чуже як забуте своє», функція реалізується у використанні високоякісних фотографій, картин відомих художників, поетичних і прозаїчних цитат з класичної літератури як підписи до зображень); з) аксіологічна.

Рис. 1.

Емоційно-експресивна функція була первинною в появі цього жанру, оскільки мотиватори створювалися з метою передачі особливого настрою, як ключі до осмислення. Волонтеративна функція мотиватора з'являється пізніше, коли розширюється вибір тем, і важливою стає не передача власного настрою, а мотиватор використовується як засіб агітації і пропаганди з використанням різних закликів в імперативній формі. Метамовна функція мотиватора полягає в тому, що мотиваційними засобами роз'яснюється сам мотиватор. Наявність трьох обов'язкових компонентів дозволяє своєрідне ступінчасте розкриття основного сенсу. Ідеологічна функція – це вираз ідеологічних переваг авторів мотиваторів. Зустрічаються мотиватори антиглобалістичні, націоналістичні, релігійні, атеїстичні, ліберальні, демократичні і т.д.

Сприйняття протонаративних істин відбувається часто з повною довірою і вірою в дієвість даного написання, з надією на ефективність чийогось життєвого смислу, і мрією що буде саме так як у автора який ділиться. Саме світська віра (від лати *veritas* – істина, *verus* – істинний) є особливим станом психіки, що полягає в можливості переходу віри в майбутньому в упевненість (тверде знання, відсутність сумнівів за майбутнє). При цьому віра, як особливий стан людини відображає не тільки те конкретне, на що вона спрямована (предмет віри\сподівань), але, головним чином, емоційне і ціннісне ставлення до нього, що відображає потреби та інтереси цієї особистості [2].

Також надія, як позитивно забарвлена емоція, що пов'язана з очікуванням задоволення своєї потреби, і позначає відчуття, емоційне переживання, яке завжди супроводжує людське очікування майбутнього, що оцінює вірогідність позитивного бажаного підсумку дій і діяльності людини. Це відчуття може перерости в упевненість, що щось бажане (як шуканий для людини феномен, подія, стан) наступить рано чи пізно. Сама ж надія – це основний настрій людини, погляд якої спрямований не стільки на фактичне в даний час (навіть погане для нього), скільки на позитивно оцінюване майбутнє, яке людина для себе проектує.

Для самопроекування обнадійливої емоційний стан стає рушійною силою, яка швидкого приводить людину до смислової мети.

Американський філософ Бовенс, вбачає користь надії для самопроекування. Він знаходить всього три аргументи. У даній інтерпретації суть їх наступна:

«1) надія розкривається та відкривається людині; 2) суб'єктивно надія протидіє ризику антипатії, огиді; 3) надія створює нові надії. Якщо продовжити цей список то: 4) надія створює завжди очікування з можливим позитивним результатом, вселяючи людині оптимізм; 5) вона додає впевненості, стійкості, міцності і надійності власним перспективам, переконанням, прагненням; 6) вона завжди звернена до ідеалу мрії, до кращого і якнайкращого для людини зараз і в майбутньому; 7) зверненість надії у майбутнє примушує людину мислити хоча й мінімально раціонально, послідовно, виходити із зміни станів, причинності і т.п.; 8) надія завжди ворог і антипод песимізму, вона є стійке відчуття у людини «самовпевненості» і відчуття самоцінності; 9) надія – це початок для передбачення майбутнього; 10) вона ніколи не тлумачиться як вимога: «все і одночасно!», оскільки за природою вона суть \міра існування між найменшою для цього можливістю, неможливістю і не дуже великим, але досяжним; 11) надія по суті є локомотив для життєствердження, ліки від невпевненості, сумнівів, коливань, різних страхів і фобій, паніки і відчаю. Хіба все це не раціонально?» [19].

Тому, мрія є особлива форма уяви, локалізована і спрямована на достатньо віддалене майбутнє і така, що об'єднує уявлення про життя високої якості. Часто виступає сильним чинником творчого життєвого пошуку [11].

Протонаратив викликає бажання переосмислювати \доосмислювати \вдосконалювати життєві смисли, і весь цей процес повинен бути забарвлений позитивними емоціями які спонукають до активних смислових процесів і реальних дій які можна описати з приставкою само (самоактуалізація, самовизначення, самовіднесення, самопізнання, самоосмислення, самоконтроль, саморегуляція, самореалізація).

У психології широко вживається термін «самопроекування особистості», який розуміється як форма психотехнічної практики, суть якої є зміна психічних станів або властивостей самого суб'єкта. «У психологічній структурі особистості самопроекування нерозривно пов'язане з особистісно значущим контекстом («Я» – концепція, прагнення до самостійної поведінки, ціннісні відносини і переваги, особистісний вибір і відповідальність, світоглядні орієнтації), який робить його важливою передумовою і разом з тим однією з головних умов для переходу від виховання до самовиховання, від навчання до самоосвіти» [2]. Основним способом формування готовності до самопроекування є проблематизація з приводу самовизначень: культурного, діяльнісного, соціального. «Прагнення та планування досягнення своєї мрії, через самозобов'язання, самообіцянки, програми особистого зростання і т.д.» [6]; Кожна людина прагне до реалізації свого потенціалу до наближення свого реального «Я» до «Я» ідеального. Отже самопроекування – це прагнення людини до поліпшення (вдосконалення) свого особистого – «Я».

Ознаками самопроекування як процесу є проблеми самоідентифікації, діяльнісний характер, структурно-логічна упорядкованість, ієрархічність, об'єктивність, контекстність, перспективний харак-

тер, соціокультурна обумовленість, неповторність проекту (як задуму і сукупності генеральних ідей).

Метою як самопроекування є формування особистого проекту розвитку всередині свідомо обраного людиною життєвого шляху (життєвої стратегії, програми, перспективи). Сюди відносяться вибудовування життєвої програми щодо соціальних цілей і завдань усередині життєвої стратегії (картина світу, системи цінностей, провідні мотиви діяльності, типи кар'єри і професійного зростання, типи комунікації і соціалізації), а також освоєнні способів забезпечення особистого зростання і розвитку в будьяких умовах, і втілення їх спочатку в особистісному проекті, а потім і в проекті життя [16].

Шляхами самопроекування можна вважати визначення особистої відповідальності за власне життя. Людина стає, по суті, не тільки його автором, але і творцем самої себе. Авторство, яке ґрунтується на процесах інтерпретації і реінтерпретації свого життєвого досвіду, допускає створення проекту «Я», і постійне його відображення, перевизначення, добудовування в дискурсивному просторі. Авторство і є показником зрілої особи, яка осмислила себе, свій життєвий досвід, що створила свій особистий проект, проект «Я» і стає здатною розвиватися у напрямі реалізації цього проекту. Особистий проект – це всяка осмислена версія людського буття, і будучи такою що знайшла відображення, в словах і образах, діях і речах, ритуалах і побуті, він стає самоусвідомленим дискурсом, через який людині стає доступне власне усвідомлення, виступає як об'єкт самозбагнення, розкриття власних сенсів [17].

При цьому, створюючи себе, свій особистий життєвий проект, людина вирішує завдання на сенси. Іншими словами авторство – це завдання для самого себе, в процесі розв'язання якого людині необхідно замислитись про себе, про свою життєву ситуацію і перспективу, переглянути свою позицію в ціннісно-сміслових координатах, не тільки інтерпретуючи, але і реінтерпретуючи як свій життєвий досвід, так і саму себе.

Сама ж реалізація внутрішнього проекту спрямована на впорядкування і визначення самого себе для самого себе, а не тільки для самоздійснення в соціальному світі. Інакше кажучи, процеси самопроекування дозволяють постійно «добудовувати» власну онтологію в тому напрямі, в якому вона здається особі на даний момент життя істинною, правильною, гідною, відповідною її внутрішнім канонам і нормативам.

Обраний особистістю проект стає «сміисловою домінантою», яка визначає значущість інших сенсів і відносин між ними. Зміст такого проекту стає підґрунтям для «своєї культури», це сенсотворення, що дозволяє побудувати структуру індивідуального досвіду, розставити смислові маркери, тобто це своєрідна форма пізнання людиною самого себе. Таким чином, особистий проект стає базисним центром сенсоутворення [16].

Ідеальний проект бажаного розвитку будеється самою особою на підставі власного життєвого і узагальненого соціокультурного досвіду. Осмислення соціокультурного і особистого досвіду, втілення його в дискурсивній формі є основою для вибудовування життєвої стратегії і формування міцних установок щодо самого себе і своїх взаємин з реальністю (самопрограмування) [16].

Як раніше зазначалось, людина самовизначається і самопроекується у дискурсі. Тут ми спираємося на думку Е.Е. Сапогової яка відзначала, що знак, символ, текст – все це інструменти не просто привласнення культури, але особистого само-

визначення людини в культурі, розширення меж самого себе, виходу за свої межі. Їх особливість як психічних знарядь полягає в тому, що вони дво-направлені, – кожний з них зворотний одночасно і до соціокультурних реалій (з їх допомогою людина намагається трансформувати навколишній світ, впливати на інших) і до суб'єктивності людини (вони стають засобом суб'єктивного перетворення внутрішнього світу) [14].

Також слід зазначити, що термін «самопроекування» розглядається в контексті з проблемою культурного самовизначення, а проблема сучасної людини в тому, що відчуття самості виперджає реальне культурне втілення. Здатність до проектної діяльності, тобто продуктивної уяви, творчого і вільного перетворення реальності на основі «моделі потрібного майбутнього», є однією з основоположних характеристик «людини культурної» [6].

Набори текстів, створених культурою, які є у розпорядженні кожної людини, яка розвивається, є невизначеним семіотичним ресурсом для самоосмислення і самопроекування. У таких текстах зафіксовані соціокультурні норми, програми і способи освоєння реальності, представлені різні культурно прийнятні варіанти особистого розвитку і шляху для самопроекування, а також версії «ідеальної» для даної культури особистості. При цьому особистість може (і повинна) відбирати для себе з безлічі текстів культури прийнятні зразки для самоідентифікації, саморозвитку. Іншими словами, тексти культури є одним з універсальних культурних засобів саморозуміння, самоідентифікації, саморозвитку [17].

За таких умов Голіков О.С. вважає мотиваційно\демотиваційний стиль мислення способом реконструювання цінностей і візуальних артефактів. Він розкритиє систему життєвих принципів. І саме в процесі інтерпретації відбувається самопроекування свого смислового простору реалізація свого внутрішнього світу, вибір цінностей, меж свобод, духовності, цілісності особистості, відтворюється у самому чистому вигляді позитивно-емоційний настрій [4].

Висновки. Меми вважаються «інформаційним благом» завдяки своїй лаконічності. Тому, за відсутністю часу для сприйняття великих текстових масивів, і факту, що людині доводиться рухатись від коротких смислів (протонаративів) мемів демів)) до розгорнутого власного інтерпретованого смислу є досить незвичним, але дієвим при самопроекуванні.

«Твоя життя завжди движеться в сторону твоєї самої сильної мисли» (мотиватор).

Такі тексти, чи чужі життєві смисли стають для віртуальної особистості близькими «естетичне чуже як забуте своє» здатне переструктурувати та естетизувати попередні переконання та життя.

Використання протонаративів приводить до кількісних змін, а саме: конкретизації переосмисленої ситуації; підвищення емоційного рівня і самоповаги до себе; текстова лаконічність призводить до відчуття завершеності і отримання життєвої мудрості; людина стає здатною словом допомогти іншій людині (мемотерапія); виникає відчуття гармонії і остаточної впорядкованості життєвого досвіду, «організовує хаос свідомості», і «наводить у ньому упорядкованість і лад, лад і гармонію культури». У даному випадку, людина постає перед обличчям «культурного абсолюту». В ньому задіяні вищі потенції свідомості. Ми продовжуємо шукати сенси життєвих змін. Це тексти особистого зростання (перлини думки); Отже, протонаративна форма відображає життєвий досвід та свідчить словом про свій шлях (осмислення).

Список літератури:

1. Безрукова В. С. Педагогика. Проективная педагогика / В. С. Безрукова. – Екатеринбург: Деловая книга, 1996. – 344 с.
2. Вера (понятие) [Электронный ресурс] <http://psychology.net.ru/dictionaries/psy.html?word=125> (26.08.2012).
3. Грейвз К. О Спиральной Динамике / К. Грейвз // [Электронный ресурс] http://www.spiraldynamics.ua/aboutsd_dr_graves.htm (14.10.2013).
4. Голиков А. С. Демотиваторы в Интернет-коммуникации: генезис, смыслы, типология / А. С. Голиков. – К., 2010. – С. 48.
5. Зорин А. Л. Понятие «литературного переживания» и конструкция психологического протонарратива / А. Л. Зорин // История и повествование: Сборник статей. – М., 2006. – С. 12-27.
6. Казаков И. С. «Самопроектирование» анализ понятия / И.С. Казаков // Вестник СГУТиКД, 2011. – № 2(16). [Электронный ресурс] http://www.vestnik.sutr.ru/journals_n/1318571091.pdf (22.07.2011).
7. Краткий психологический словарь / [Под редакцией А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского]. – М., 1985. – 197 с.
8. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история / Ю. М. Лотман // Дом в «Мастере и Маргарите». – М., 1996. – Ч. 2. Гл. 3. – 464 с. ISBN 5-7859-0006-8 <http://platonet.org.ua/.../lotman.../32-1-0-617> (22.06.2010).
9. Маркова А. К. Психологические критерии и ступени профессионализма учителя / А. К. Маркова // Издательство «Педагогика». – 1995. – № 6. – С. 55–56.
10. Менегетти А. Онтопсихология и меметика / А. Менегетти // [Электронный ресурс] <http://www.zipsites.ru/psy/psylib/info.php?p=3039> (15.04.2010).
11. Мечта (понятие) [Электронный ресурс] <http://psihotesti.ru/gloss/tag/predstavleniya/> (26.08.2012).
12. Рикёр П. Конфликт интерпретаций: Очерки о герменевтике / П. Рикёр. – М., 1995. – 412 с.
13. Тюнников Ю. С. Социокультурное и педагогическое проектирование: проблемы взаимодействия / Ю. С. Тюнников // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. – 2000. – № 1. – С. 100-108.
14. Сапогова Е. Е. Анализ Я-концептов и Я-метафор в содержании индивидуальных нарративов субъекта / Е. Е. Сапогова // Прикладная психология: достижения и перспективы / Под ред. Л. А. Мирской, Т. Ю. Синченко, В. Г. Ромека. – Ростов-на-Дону: «Фолиант», 2004. – С. 50-79. [Электронный ресурс] <http://esapogova.narod.ru/texts/self.rtf> (18.06.2013).
15. Философский словарь / [Составитель Г. В. Беляев]: Пер. с нем. – М.: «Республика», 2003. – 575 с.
16. Чепелева Н. В. Дискурсивні засоби самопроектування особистості / Н. В. Чепелева // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». Тематичний випуск «Актуальні проблеми когнітивної психології». – Острого: Вид-во Національний університет «Острозька академія», 2013. – Вип. 24. – С. 7–11.
17. Чепелева Н. В. Самопроектирование личности в дискурсивном пространстве / Н. В. Чепелева // Человек, субъект, личность в современной психологии. Материалы международной конференции, посвященной 80-летию А. В. Брушлинского. Том 3. / Отв. ред. А.Л. Журавлёв, Е.А. Сергиенко. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2013. – С. 342–345.
18. Чернявская В. Е. Текст статичен или текст процессуален? Когниция, коммуникация, дискурс / В. Е. Чернявская // К., 2010. – № 1. – С. 123–131.
19. Bovens L. The Value of Hope // Philosophy and Phenomenological Research. – 1999, v. LIX, № 7. – P. 670–730.
20. Uzarevic J. 2003. Problem ponavljanja prekinutoga ponavljanja. Knjizevna smotra, Zagreb, br. 127(1): 2004. – P. 37–44.

Гудинова И.Л.Институт психологии имени Г.С. Костюка
Национальной академии педагогических наук Украины**САМОПРОЕКТИРОВАНИЕ ЛИЧНОСТИ
НА ОСНОВЕ ПРОТОНАРРАТИВНЫХ ИСТИН****Аннотация**

Показано, как виртуальная реальность способна влиять на самопроектирование личности. Представлен короткий обзор нового Интернет жанра человеческого творчества в блогосфере, а именно, мотиваторы и демотиваторы (протонарративы). Обосновано само понятие протонарратив. Описаны функции мотиваторов и демотиваторов, такие как: ценностно-смысловое регулирование при создании личностного жизненного проекта, оценивание истинности моральных домен социокультурного знания, конструкторы новых реальностей и так далее. Определены рычаги влияния протонарративов на психологию человека.

Ключевые слова: мотиватор, демотиватор, протонарратив, самопроектирование, вера, надежда, мечта.

Gudinova I.L. Institute of Psychology named by G.S. Kostuk of
National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine**SELF-PROJECTION OF PERSONALITY
ON THE BASIS OF PROTO-NARRATIVE FACTS****Summary**

A new virtual reality being able to impact on the person's self-projecting. It is presented a brief review of a new Internet genre of the human creativity in the blogosphere, namely, motivators and demotivators (protonarratives). It is substantiated the notion «protonarrative». It is described the functions of motivators and demotivators such as value-semantic adjustment in creating the personal life project, the evaluators of truth within the moral domain of socio-cultural knowledge, the designers of new realities and others. In fact, the memes are pure information, but their functioning is distinguishable physical and behavioral consequences. It is pointed out the protonarratives influence items upon the person's psychics.

Keywords: motivator, demotivator, protonarrative, self-projecting, dream, belief, hope.